

ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΟΓΟΥ

Το θέατρο του παραλόγου

- Θέμα:
 - το «παραλόγον» της ανθρώπινης φύσης
 - η ζωή χωρίς νόημα και ιδανικά
- Κυριότερα στοιχεία:
 - λεκτική ασυναρτησία
 - απογύμνωση της γλώσσας
 - κλοουνέσκο στοιχείο
 - σκηνές βίας και τρέλας
 - «καθαρό» θέατρο
 - λογοτεχνία ονείρου και φαντασίας

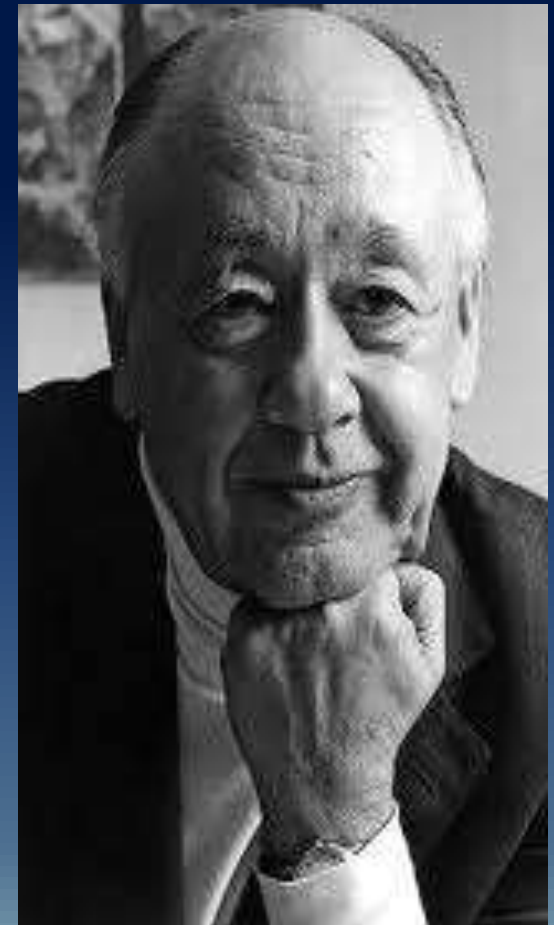
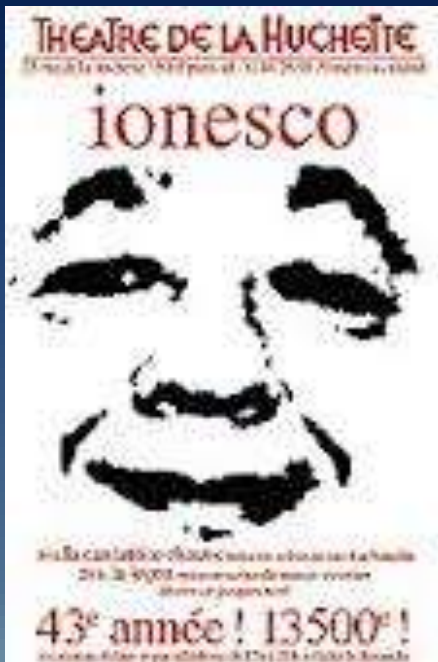
Συνθήκες ανάπτυξης

- εμφανίζεται μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο κατά την περίοδο του ψυχρού πολέμου
- η ανάπτυξή του ολοκληρώνεται περίπου το 1948 - 1968 και παρατηρείται στις χώρες της πρώην ανατολικής Ευρώπης
- το θέατρο του παραλόγου είχε ως κέντρο το Παρίσι
- στην Ελλάδα αναδεικνύεται σε κυρίαρχο είδος το 1970

Συγγραφείς & Έργα

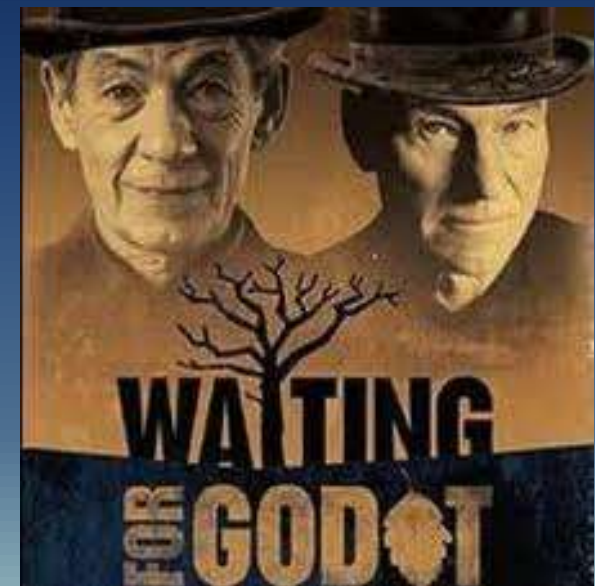
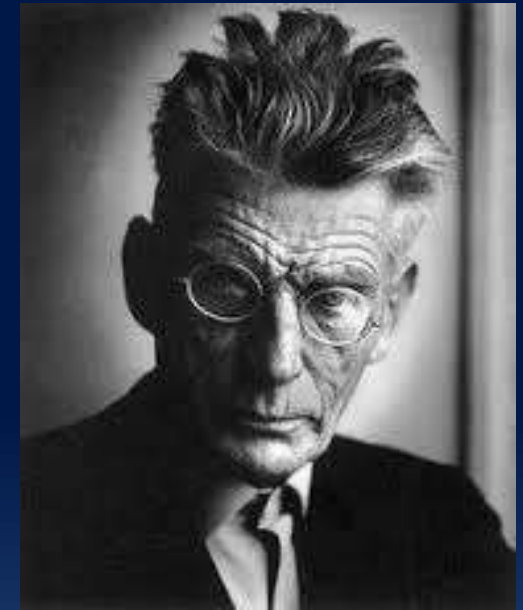
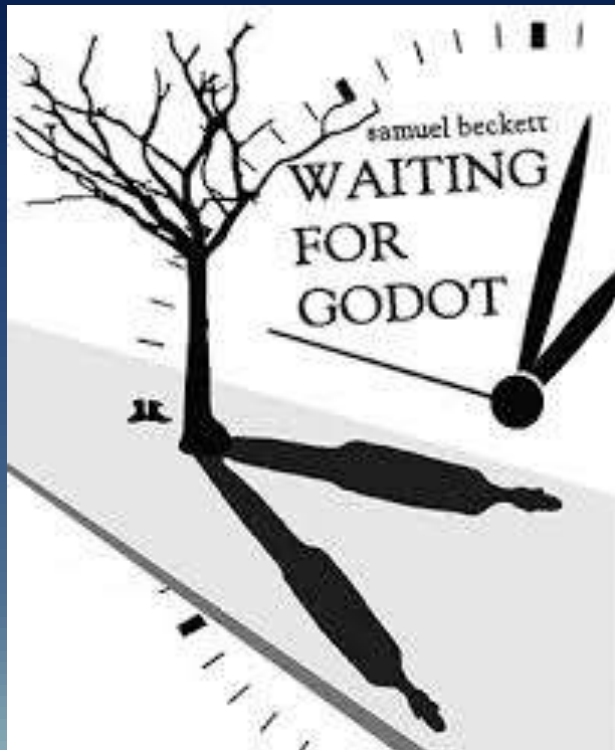
Ευγένιος Ιονέσκο:

- «Φαλακρή τραγουδίστρια» 1950
- «Καρέκλες» 1952
- «Ρινόκερος» 1958

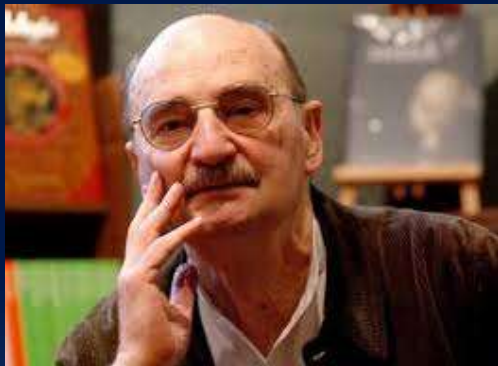
Σαμουέλ Μπέκεττ :

- «Περιμένοντας τον Γκοντό» 1953
- «Το τέλος του παιχνιδιού» 1956

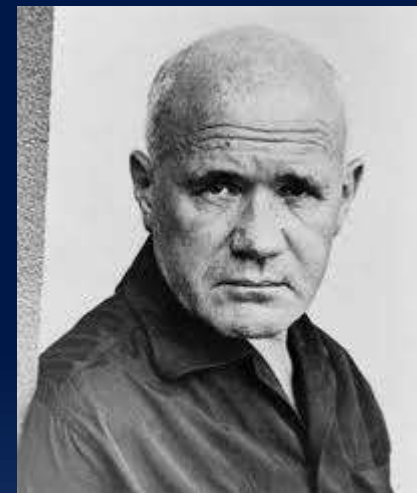

Σλαβομίρ Μρόζεκ:

- «Τάγκο» 1965

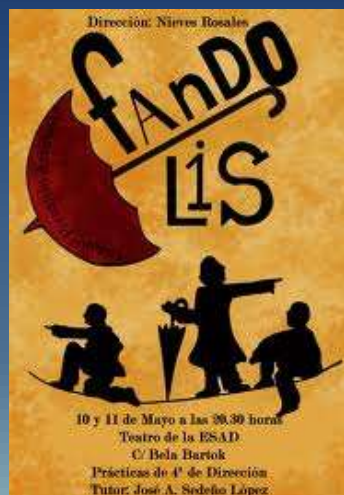

Ζαν Ζενέ

Φερνάντο Αρραμπάλ:

- «Φαντό και Λίζ»

Αρτούρ Αντάμοβ:

- «Πίγκ-πόγκ» 1954

Συγγραφείς 20^{ου} αιώνα

- Γκόλλ «Ο Μαθουσάλας»
- Μπέρτολντ Μπρέχτ «Στη Ζούγκλα των Πόλεων» (1921-23)
- Λουί Αραγκόν «Στη Βάση του Τοίχου»
- Ροζέ Βιτράκ «Παιδιά στην Εξουσία» (1924)
- Ζάν Κοκτώ «Η Παρέλαση» (1917)
- Ζυλιέν Τορμά «Κοψιές»
- Ραιμόν Ρουσσέλ «Σκόνη από Ήλιο» (1926)
- ❖ Αντονέν Αρτώ : θεωρητικά κείμενα «Το Θέατρο και ο Σωσίας του» (1938)

Σήμερα

- Βωβός κινηματογράφος
π.χ. Τσάρλι Τσάπλιν
- «Αλίκη στην χώρα
των θαυμάτων»

Ιστορική εξέλιξη

Κλόουν & γελωτοποιοί
του Σαίξπηρ

Κομέντια ντελ' άρτε

Ιταλία

Γαλλία:

παντομίμες των *fumhambul*

Αγγλία:

- εγγλέζικη παντομίμα
- εγγλέζικο μιούζικ-χώλ

Mimus:

- μιμική της αρχαιότητας
- μέχρι τον Μεσαίωνα

Ασυναρτησία:

Φρανσουά Ραμπελαί

Το θέατρο του παραλόγου :

- αποτελεί μια από τις εκφράσεις της αναζήτησης ενός τρόπου, που θα μπορούσαν οι άνθρωποι να αντικρύζουν ένα σύμπαν στερημένο από τον σκοπό της ύπαρξής τους
- αντικρύζει το γεγονός ότι ο κόσμος έχασε πια το νόημά του και ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα γνώσης των υπέρτατων αξιών
- κάνει μια προσπάθεια να αντιληφθεί ο άνθρωπος τις υπέρτατες αξίες της ύπαρξής του
- διασπά το τείχος της αυταρέσκειας και του αυτοματισμού
- εδραιώνει ξανά την επίγνωση της μοίρας του ανθρώπου, όταν έρχεται αντιμέτωπος με την πραγματικότητα της ύπαρξής του

Έτσι, το θέατρο του παραλόγου :

- εκπληρώνει δύο σκοπούς και παρουσιάζει στο κοινό ένα διπλό παραλογισμό:
 - κατακρίνει σατιρικά τον παραλογισμό μιας ζωής χωρίς συνείδηση κι επίγνωση της υπέρτατης πραγματικότητας
- για παράδειγμα, τα έργα :
 - «Καρέκλες» του Ιονέσκο
 - «Παρωδία» του Αντάμοβ
 - «A Resounding Tickle» του Σίμπσον
- αντιπροσωπεύει τη σατιρική άποψη, την κοινωνική κριτική και τον δημόσιο εξευτελισμό μιας πλαστής κι ασήμαντης κοινωνίας

Το θέατρο του παραλόγου :

- αντιπροσωπεύει μια επιστροφή στις θρησκευτικές ιδιότητες του θεάτρου
- μεταδίδει στο κοινό την επίγνωση της αβέβαιης ύπαρξης του ανθρώπου στο σύμπαν
- εκφράζει την απουσία του συστήματος αξιών
- δεν ενδιαφέρεται να αφηγηθεί μια ιστορία, ούτε μεταδίδει πληροφορίες
- μεταδίδει ένα σχήμα από ποιητικές εικόνες
- έφερε τον λόγο σε αντίθεση με τη δράση
- η επικοινωνία ανάμεσα στα ανθρώπινα όντα δείχνεται πολύ συχνά σε μια κατάσταση κατάρρευσης

Τα μέσα που χρησιμοποιούν οι δραματουργοί του παραλόγου :

- αιφνιδιασμό του κοινού
- ακολουθούν την τακτική του σοκ, την αναχαίτηση της ταύτισης του κοινού με πρόσωπα επί σκηνής και την αντικατάστασή της με μια ανεπηρέαστη κριτική στάση.
- το κοινό βρίσκεται αντιμέτωπο με χαρακτήρες που τα κίνητρα και οι πράξεις τους είναι ακατανόητες
- είναι ένα κωμικό θέατρο παρά το γεγονός ότι το θέμα του είναι σκοτεινό

Το θέατρο του παραλόγου

- η αποτελεσματικότητα του θεάτρου του παραλόγου οφείλεται στα κωμικά και φαρσικά στοιχεία του
- τα έργα αυτού του είδους έχουν κυκλική κατασκευή
- Στα περισσότερα θεατρικά έργα το κοινό αναρωτιέται «Τι θα συμβεί μετά». Στο θέατρο του παραλόγου το κοινό έρχεται αντιμέτωπο με :
 - πράξεις, χωρίς κίνητρα
 - με χαρακτήρες αδιάκοπης ρευστότητας
 - με αλληπάλληλα γεγονότα
- έτσι, το πιο σπουδαίο εδώ δεν είναι το τί θα γίνει μετά αλλά το τί γίνεται τώρα

Επιτυχία ή αποτυχία ποιητικών εικόνων

- θα πρέπει να κρίνουμε την επιτυχία ή αποτυχία των έργων σύμφωνα με το κατά πόσο κατάφεραν να μεταδώσουν στο κοινό ένα μείγμα ποίησης και τραγικοκωμικού τρόμου
- αντικειμενικά κριτήρια για την ποιότητα μιας ποιητικής εικόνας είναι:
 - δύναμη υποβολής
 - πρωτοτυπία ευρηματικότητας
 - ψυχολογική αλήθεια εικόνων
 - βάθος εικόνων
 - καθολικότητα εικόνων
- τα ανεπιτυχή δείγματα του θεάτρου του παραλόγου χαρακτηρίζονται από τη διαφάνειά τους

Το θέατρο του παραλόγου :

- εκφράζει την προσπάθεια του σύγχρονου ανθρώπου να συμφιλιωθεί με τον κόσμο στον οποίο ζει
- προσπαθεί να τον φέρει αντιμέτωπο με την ανθρώπινη ύπαρξη και να τον λυτρώσει από τις ψευδαισθήσεις
- η αξιοπρέπεια του ανθρώπου βρίσκεται στην ικανότητά του να αντιμετωπίζει την πραγματικότητα σ' όλο της τον παραλογισμό, να την δέχεται χωρίς φόβο, χωρίς ψευδαισθήσεις και να γελά μαζί της

Μετά το θέατρο του παραλόγου...

- το περιεχόμενο του θεάτρου του παραλόγου :
 - ήταν γνήσιο
 - συνέβαλλε στην επέκταση της ανθρώπινης αντίληψης
 - δημιούργησε καινούργιους τρόπους ανθρώπινης έκφρασης
 - άνοιγε νέους ορίζοντες στην εμπειρία
- αλλά, προορισμός του ήταν ν' απορροφηθεί από τον κεντρικό αγωγό της εξέλιξης
- τα τεχνάσματα και τα ευρήματα των δραματουργών δεν προκαλούσαν σοκ και έκπληξη κι αυτό δείχνει πως οι μεταρρυθμίσεις τους ολοκληρώθηκαν κι ενσωματώθηκαν στο κύριο ρεύμα της θεατρικής τεχνικής
- οι νέοι θεατρικοί συγγραφείς είτε επηρεάστηκαν, είτε αντέδρασαν στο θέατρο του παραλόγου, ένα είναι σίγουρο: η νέα αντιμετώπιση του κόσμου έχει κατ' ανάγκη αφήσει τα σημάδια της στο θέατρο κι έχει διευρύνει τους ορίζοντές του

Βιβλιογραφία :

- Μάρτιν Έσλιν «Το Θέατρο του Παραλόγου»
κεφάλαια: 3, 6, 7, 8, 9

Συμμετείχαν :

- Μπαρκονίκου Άννα – Μαρία
- Λίτσα Αναστασία
- Μανουσάκης Γιώργος